AKTUALITEITEN

B.A.S.T.T. vzw

Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50

verschijnt driemaandelijks

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden, Campinaweg 10, 2960 St.-Job-in-'t Goor

BASTT vzw

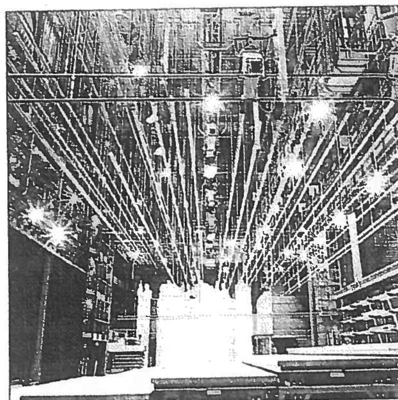
nummer 50 - maart '94

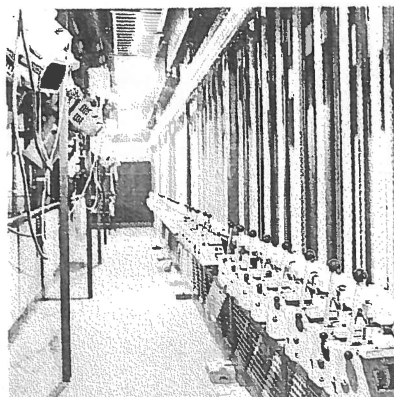

Toneel installaties

Leveringsprogramma

Brandscherminstallaties
Vaste en beweegbare licht- en inspektiebruggen
Hefpodia en orkestliften
Beweegbare zaalvloeren
Projektieschermen, vast of kantelbaar
Handbediende en elektrische decortrekken
Kontragewichten
Klankplafonds
Hefdeuren
Gaaswanden
Lichttorens
Decorliften
Draaischijven
Elektro-takels

De Reus NV heeft reeds vele jaren ervaring in het ontwerpen, bouwen, onderhouden en renoveren van toneelinstallaties in zowel grote als kleine theaters. Zij levert een breed scala van toneel technische installaties. De Reus NV is in België aktief en levert en monteert momenteel toneel technische installaties in de Koninklijke Opera te Gent en in het Bourla Theater te Antwerpen. In 1990 leverde zij een orkestpodium voor de Koninklijke Nederlandse Schouwburg in Gent.

Voor informatie, studie en vrijblijvend bestek, neemt u kontakt op met:

DE REUS NV — Telefoon : (09) 226 82 88
KALEWEG 20 — Telefax : (09) 227 83 00
9030 GENT — België

De Reus NV is een dochter van THYSSEN DE REUS BV Nederland en maakt deel uit van het THYSSEN concern.

Verslag IXe OISTAT congres te Caracas.

Waar staat OISTAT voor?

Deze initialen betekenen "Organisation Internationale des Scenographes, des Techniciens et des Architectes de Théâtre". Een organisatie voor allen die betrokken zijn bij de technische aspecten en de verschillende ontwerpers van theaterprodukties: scenografen en kostuumontwerpers, licht en geluidontwerpers; theatertechnici en ambachtslui die mee verantwoordelijk zijn voor het opzetten van theatrale produkties; theaterarchitecten en consulenten; leraars en studenten scenografie, kostuumontwerp, theater architectuur en theatertechniek.

Waar is de hoofdzetel van OISTAT?

Deze hoofdzetel is sinds de stichting steeds in Praag geweest, in het toenmalige Tsjechoslowakije. Sinds de politieke veranderingen in het voormalige Oostblok, zijn er voor de Tsjechische Republiek financiële problemen gerezen om deze taak naar behoren verder te verzorgen. Vanaf januari 1994 is Nederland bereid gevonden deze verantwoordelijkheid op zich te nemen, en zal het Secretariaat-Generaal van OISTAT worden verplaatst naar Amsterdam. Een Uitvoerend Comité wordt alle vier jaar verkozen op een congres. Dit Uitvoerend Comité stelt de algemene richtlijnen op en beslist over de doelstellingen en over de activiteiten die kunnen worden ondernomen. Het Secretariaat-Generaal kontroleert de uitvoering van deze beslissingen.

Verder zijn er verschillende Commissies die hetzelfde doen op het voor hen specifieke terrein: de Commissie voor Scenografie, de Commissie voor Theatertechniek, de Commissie voor Theaterpublikaties, de Commissie voor Theateronderwijs, de Commissie voor Theaterarchitectuur en de Commissie voor Geschiedenis en Theorie. Op dit negende Congres is beslist een nieuwe Commissie op te richten: een Commissie voor de Veiligheid. Dit aspect, dat tot nog toe onder de bevoegdheid van de Commissie voor Theatertechniek viel, bleek te uitgebreid en te gespecialiseerd. Deze verschillende Commissies behandelen hun specifieke problemen en organiseren hun eigen activiteiten en hun bijeenkomsten. Al deze verschillende bijeenkomsten worden gehouden op uitnodiging van landen die zijn aangesloten als lid; deze zorgen op hun beurt voor de verspreiding van de informatie.

Wat volbracht OISTAT?

De gestage groei van de landen-leden bewijst het belang en de noodzaak van het reeds volbrachte werk. Dit omvat symposia over Multifunctionele Ruimtes, over Onderwijs en Training van Theatertechnici, over Nieuwe Vormen in Scenografie, over de Nationale Scenografie. OISTAT publiceerde ook een vertalend woordenboek voor specifieke theatertermen in negen verschillende talen. Zij doet ook voorstellen en aanbevelingen op het gebied van veiligheidsmaatregelen in gebouwen gebruikt voor theatrale produkties. Er is een studie in voorbereiding over de rechten en plichten van de scenografen over de hele wereld. Uitwisseling van informatie tussen de verschillende gespecialiseerde publikaties van de landen-leden, met korte inhouden in deze publikaties in het Frans en het Engels, de twee officiële talen van OISTAT.

Wie zijn de leden?

Momenteel zijn er 31 landen lid van OISTAT: Australië, België, Bulgarije, Canada, Chili, China, Denemarken, Duitsland, Egypte, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Hongarije, Israël, Italië, Japan, Korea, Mexico, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Rusland, Tsjechische Republiek, Slowakije, Slovenië, Venezuela, Verenigde Staten van Amerika, Zweden, Zwitserland. Als leden worden enkel internationaal geaccepteerde landen aanvaard, die dan zelf hun vertegenwoordigers aanduiden. Voor verscheidene landen schept dit problemen, zoals bv. Canada, België, waar elke taalgemeenschap zijn eigen vereniging heeft. Op dit laatste Congres is nu een uitzondering op deze regel gemaakt. Weliswaar is Hong Kong een Kroonkolonie van Engeland, maar gezien zijn unieke situatie in het politieke wereldgebeuren - in tijden dat vele landen het communisme verlaten, is dit het enige land ter wereld dat door "historische afspraken" door het westen weer wordt teruggedreven in het enige overgebleven communistische machtsblok - werd de kandidatuur van Hong Kong als 32ste lid aanvaard, als ruggesteun voor haar vereniging voor de situatie na 1997.

IXde OISTAT Wereldcongres

Het IXde Congres is tevens de 25ste verjaardag van de vereniging. Het thema: "Theater in de veranderende wereld. Transformatie". De keuze viel op Caracas, Venezuela, om de aandacht van de Latijns-Amerikaanse landen te vestigen op de mogelijkheden die de OISTAT biedt op het gebied van internationale samenwerking en uitwisseling van ideeën. Verschillende niet aangesloten landen uit Zuid-Amerika werden ook uitgenodigd dit jubileumcongres bij te wonen, om hen te helpen en ondersteunen bij de organisatie van hun theaterpractici. Elke nationale organisatie kan dan aansluiten bij het OISTAT.

België werd vertegenwoordigd door ondergetekende, Jerôme Maeckelbergh, beheerraadslid BASTT, die zijn free lance "positie" als scenograaf sinds 1 juli 1993 ruilde voor een "vaste stek" als huis-scenograaf aan het Koninklijk Jeugdtheater. Ik vertegenwoordigde België dus ook in de Commissie voor Scenografie.

Communautaire problematiek

Ik mocht ook de bijeenkomst van het Uitvoerend Comité bijwonen, als plaatsvervanger van Serge Creuz, voorzitter van onze francofone zustervereniging ABSTT. Niettegenstaande OISTAT niet onbekend is met communautaire problematiek, erkent zij slechts een land, dat zelf zijn officiële vertegenwoordiger moet delegeren.

Doordat BASTT en ABSTT op dat gebied eigenlijk nog geen duidelijke afspraken hebben gemaakt, is het nog steeds ABSTT en Serge Creuz die beweert gans België officieel te vertegenwoordigen. Op de bijeenkomst van het Uitvoerend Comité had ik dan ook geen stemrecht. Serge Creuz was van bij de aanvang betrokken bij het OISTAT, en als ondervoorzitter goed geplaatst om het "Belgisch" theatergebeuren, het ABSTT dus, te vertegenwoordigen. Het was dan ook de afwezigheid in het verleden van een Vlaamse vertegenwoordiging tijdens de Praagse Quadriënnales, die in 1982 voor ons een belangrijke reden was tot het oprichten van BASTT, ter verdediging van de belangen van de Vlaamse theaterpractici.

ABSTT BASTT

Indien gans België vertegenwoordigd wenst te zijn, zouden zowel ABSTT als BASTT een vertegenwoordiger moeten kunnen sturen. Ik kan mezelf alleen als vertegenwoordiger van het theaterleven in Vlaanderen beschouwen. Mijn kennis van het theaterleven in het Francofone België is veel te summier. Anderzijds krijgt het OISTAT steevast de indruk dat er slechts franstalig toneel is in België als er alleen een ABSTT vertegenwoordiger aantreedt.

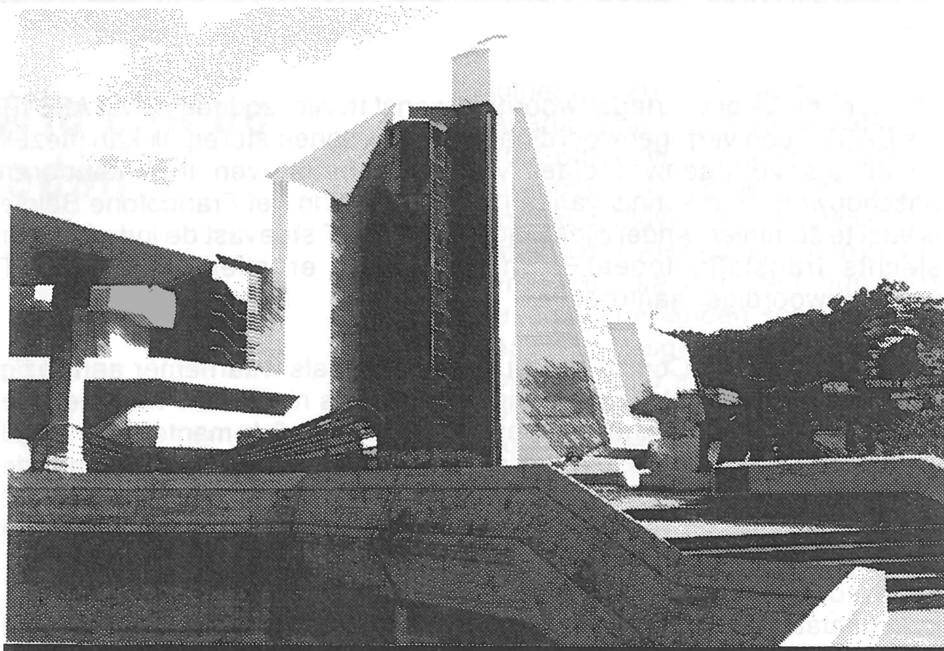
Op het Uitvoerend Comité mocht ik dus enkel als waarnemer aanwezig zijn. Mijn belangrijkste waarneming aldaar was niet in het voordeel van België. Als plaatsvervanger van Serge Creuz werd mij de mantel uitgeveegd voor het gebrek aan belangstelling van België's vertegenwoordiger de laatste jaren tijdens de verschillende Uitvoerend Comité bijeenkomsten. Ik kon daar niet op replikeren, daar ik niet op de hoogte was van de afwezigheid van Serge Creuz op deze bijeenkomsten, en daar dus ook geen reden kon voor geven. Het was dan ook de eerste maal sinds het 25-jarig bestaan van OISTAT dat België in het Uitvoerend Comité door een Vlaming werd vertegenwoordigd, zij het als stemloze "stellvertreter". Ik opperde als reden voor de afwezigheid van de "Officiële Belgische Vertegenwoordiger" op die bijeenkomsten dan ook het vermoeden dat het ministerie van cultuur van het Francofone België het niet nodig vond haar vertegenwoordiger financieel te steunen. Ik wees hen nogmaals op onze communautaire problematiek, maar het Uitvoerend Comité is van mening dat wij dit maar zelf intern moeten oplossen, desnoods met ruggespraak van onze verschillende ministeries van cultuur. Statutair kan Vlaanderen slechts worden vertegenwoordigd als België het voorbeeld van Tsjechoslovakijë volgt: ook een federale staat kan volgens de statuten slechts één officiële vertegenwoordiger hebben.

De afgang van België

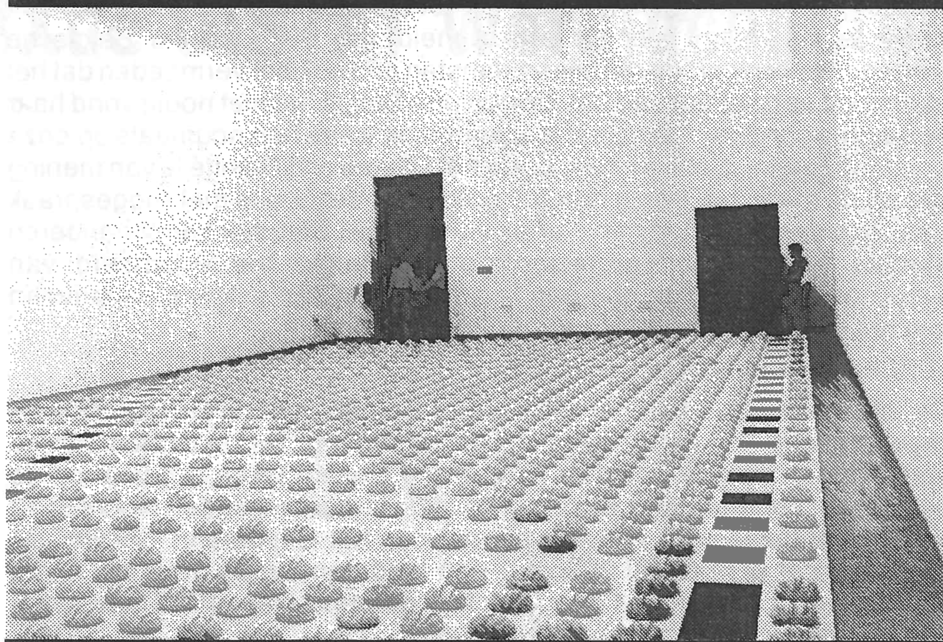
De ontevredenheid van het Uitvoerend Comité over de Belgische inzet resulteerde in een regelrechte Belgische afgang. De resultaten van de verkiezingen voor het nieuwe Uitvoerend Comité leken erg veel op de uitslag van een Eurovisie Songfestival: 20 stemgerechtigden mochten 13 landen aanduiden als hun kandidaat voor het Uitvoerend Comité. Dit betekend dat er in totaal 260 keer een land een kruisje voor zijn naam kreeg, waarvan België er 4 (vier) mocht in de wacht slepen! Wij bengelden dan ook helemaal achteraan de uitslag.

Laten we deze vier stemmen eens nader beschouwen. Het zal niemand verwonderen dat ik zelf een kruisje vóór België zette. Verder wist de Franse vertegenwoordiger, zelf zeer teleurgesteld over het resultaat (zie verder), mij te verzekeren dat Frankrijk één van zijn kruisjes voor België geplaatst had. Deze onverwachte sympathiebetuiging kwam vermoedelijk als deelgenoot in de miserie, daar ook Frankrijk tijdens de bijeenkomst van het Uitvoerend Comité die ochtend de levieten werd gelezen. Indien we mogen veronderstellen dat Nederland de Vlaamse vertegenwoordiger toch wel genegen was (ja toch?), blijft er nog één onbekende witte raaf over die van mening was dat tussen die 13 vertegenwoordigers in het Uitvoerend Comité België toch wel een plaatsje mocht hebben.

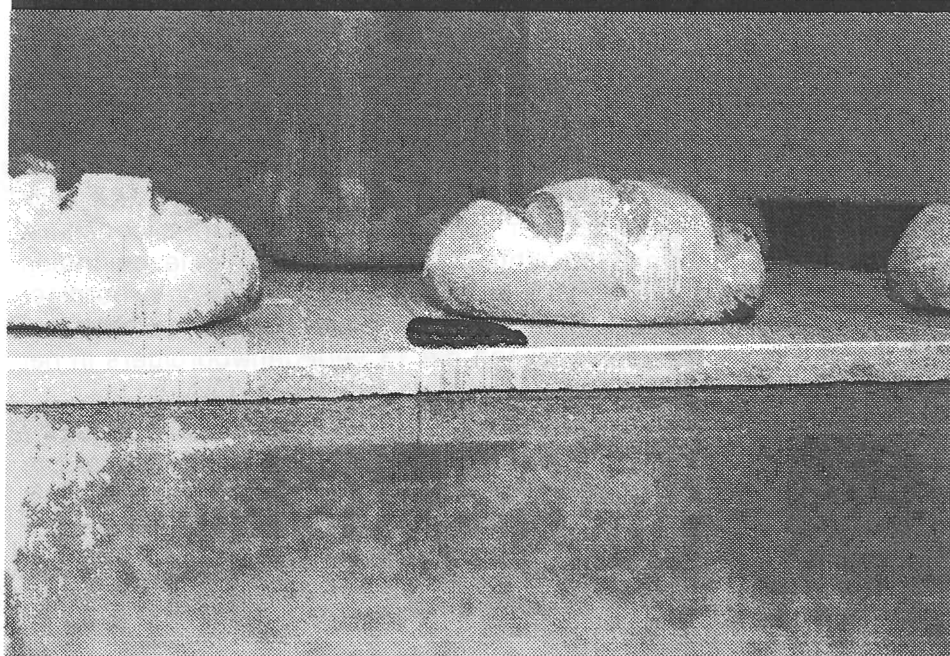
Duidelijk is wel dat, indien de leden van het Uitvoerend Comité om bepaalde reden een bezwaar hebben tegen een kandidaat, weze het zelfs een lid dat voordien het ondervoorzitterschap bekleedde, het erg moeilijk is zijn kandidatuur of herkiezing waar te maken.

Het museum voor hedendaagse kunst ...

hedendaagse kunst ...

en hedendaagse belangstelling ...

afsluitende plenaire vergadering van OISTAT

Aanwezigen:

Vertegenwoordigers van 19 nationale OISTAT Centra:
België, Canada, Chili, Duitsland, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Japan, Korea, Mexico, Nederland, Polen, Slovakijë, Slovenië, Tsjechische Republiek, Venezuela, Verenigde Staten, Zweden (Hongarije en Zwitserland hadden hun stemrecht gedelegeerd aan respectievelijk Duitsland en Oostenrijk).:

De dagorde:

1. Opening
2. Rapport van het Secretariaat-Generaal
3. Aanstelling van de kiescommissie
4. Verhuis van het Secretariaat-Generaal
5. Verkiezingen
6. Aanpassing OISTAT statuten
7. Nieuwe leden
8. Informatie over de Praagse Quadriënnale 1995
9. Resultaat van de verkiezingen
10. Afsluitend rapport

---

1. Opening

De plenaire vergadering werd in de voormiddag voorafgegaan door vergaderingen van de verschillende Commissies. Helmut Grosser, voorzitter, gaf na een openingsspeech een samenvatting van de resultaten van deze verschillende commissie-vergaderingen:

Dear friends,

Before we come to the official agenda, let us think of our friends which worked with us nearly from the beginning of the OISTAT and which passed away in the last time. I ask you to rise for a minute's silence in memory of Denis Bablet, Ned Bowman and Hellmut Himstedt-Alexander.

...

Thank you. The name of Denis Bablet is very linked with our 25th anniversary, because he was, like any others of us, a "man of the first hour". He was, as long as he worked with us, always the brain of the organization.

Concerning anniversary, what's now about three cheers to the OISTAT birthday? We first thought about a kind of ceremoniousness here in Caracas. But there was then an idea from Joël Rubin and Chris Lievaert to celebrate the 25 years existence of the OISTAT in the town where it was founded. And so the "25 years of the OISTAT" is now the main topic of our so-called "small" Congress on the occasion of the next PQ.

Therefore only a common remembrance about these long or short 25 years and about a friendship one beneath the other all over these years. I personally - as the outgoing president - thank you for your confidence. But nevertheless, something important we have to do this day. Two important personalities of our organization are today for the last time in an OISTAT plenum: our General Secretary, Ota

Ornest, together with us in the very beginning, torn away from us for many terrible years, and together with us since Eva Soukupová retired.

Dear Ota, thank you for all what you did in favour of the OISTAT. Please remain our friend like we all remain your friends.

But unfortunately, it is not only Ota who leaves us. It is in the same time, and for the same reason, - the General Secretary's change over to the Netherlands -, our friend, our sister, our mother and beloved Jarmila Gabrielová. She attended to me, and the former presidents, she was always the rock when the sea grew wild. We will miss her, but we will not completely relinquish, hoping also in the future to find some items of our work which she is interested in. To say - thank you - Jarmila, are insufficient words to express all our gratefulness.

In any case Jarmila and Ota have to be with us to celebrate our belated anniversary. I am sure on the occasion of the PQ 95 and Small-Congress we all will also celebrating these two important personalities of the OISTAT, like some others.

some ideas from the outgoing president

Before we learn from results and possible proposals out of committees work, some ideas from the outgoing president. Because of the obligation that I have to do my work as president until the election of a new one end of January in Amsterdam, I have several proposals or hints, some out of my own experience in 25 OISTAT years and of the 15 years presidency, others from friends like Joël Rubin, John Bury, Chris Lievaert or Heinz Gallée.

What are our goals? The National Centres are posing this question too. But now the Organization's President would like to ask the national centres this one time, "What goals would you like us to make our goals?" Thirteen member countries are represented in the Executive Committee and over thirty countries are in the Organisation. One could expect an ample number of desires and suggestions. Criticism by the country sections is necessary and proper, but it should be accompanied by constructive petitions for what that which should be worked on or done. This is the way every parliamentary democracy functions. And this is my first suggestion to the member states for the next years.

My second suggestion is that our work be made more productive - and more economic. There are experiences which the English have utilised for a long time and which the Germans have recently evaluated in their groups: the activation of regional work for the national groups. Meetings at nearby locations can take place more frequently, have a broader effect and save time and expenses. What can the OISTAT learn from this experience and what has it already learned specifically? On our world scale I see the regional work, for example, in continental or in cultural groupings. Just as then scenographers in Eastern Asia recently met, or as the three German speaking OISTAT sections - Austria, Switzerland and Germany - will meet together at a joint congress, so too the various South American countries, for example, could meet for an exchange of experiences. Such meetings are less expensive to organise than commission conferences or Congresses. And such groupings make particular sense in respect to cultural circles, language zones or simply current and relevant interests. In accordance with respective financial feasibility individual member experts could be invited to such meetings.

My third suggestion concerns the expert commissions. Many activities of the theatre professions represented in the OISTAT overlap one another. The designer

Helmut Grosser in overleg met Nelly Garzon, secretaris Generaal van de Venezolaanse afdeling

is involved with the technician, the technician is involved with the architect, the historian and journalist with everyone, and again everyone with the educational specialist. For this reason we have tried now and again to invite two commissions together to a specialists' meeting. Would it not be even better and more effective rather than the experts' commission we have always had to this date, to form work commissions as the subject requires and to dissolve them when their work is completed. In this way cliques could also be avoided, or, more politely expressed, the all too well known family meetings would end. Despite many a success in their commission, the architects have caused us much annoyance in this regard.

As a forth suggestion, I recommend that the public relations system of the OISTAT be improved, no, I recommend that one be called into existence. Thanks to the examples of a few countries 25 years ago, a gratifyingly large number of professional journals are published. Many of them proudly call themselves the "Official Journal" of the respective OISTAT section. And yet, when I think on journals in the United States and, most recently, in England, there is much too little written about the OISTAT. Not to mention the fact that the agreement to publish brief tables of contents in English and French, the two obligatory languages for international units, is not held too. Even in the Hungarian journal, where this agreement was fulfilled most reliably, it is slowly falling asleep. I would like to call the excellent journal AS to the attention of our new French friends, a journal which could be - but, unfortunately, is not yet - a very fine organ of the French section. Why shouldn't we try to publish brief notices concerning the OISTAT in the privately edited journals regularly? Publishing our bulletin in Prague was always done with grave difficulty; that it can and should now receive a new appearance is self-evident. How fine it would be, and surely important for you here, to introduce Spanish as a third language.

My next suggestion is related to the afore mentioned PR-system: the recruitment of new member countries. I have a request of you, dear South American friends: take the reverse path of the Conquistadors and conquer Spain and Portugal for us. That the Yugoslavian theatre landscape cannot be a subject of discussion at present is surely clear to everyone, but with the ancient theatre country, Greece, has not yet been won over seems incomprehensible. In addition, we should rethink the case of South Africa, whose applications for membership we declined twice in the past. Indeed, one could contend that the momentary disintegration of once large and powerful nations offers an opportunity for more member countries for the OISTAT. I do not personally share this contention and will continue this point within my next recommendation.

Regrettably, we still have with our member countries several one-man-sections, so to speak "OISTAT, c'est moi", as a variation of King Louis the XIVth's words. Even though some good will might be evident, even if membership dues are finally paid at the eleventh hour, nonetheless this sort of work is senseless and should see its end. If after many years, other theatre friends have not been brought together into a national organisation, then the reality of good will must be put to question.

If, however, and this is my final recommendation to the Executive Committee, good will for active participation is still extant, but there be no possibility for that member to form a section, the one should leave him a chance for personal membership, one without voting rights but, to be sure, with the obligation to collaborate in all matters concerning the OISTAT.

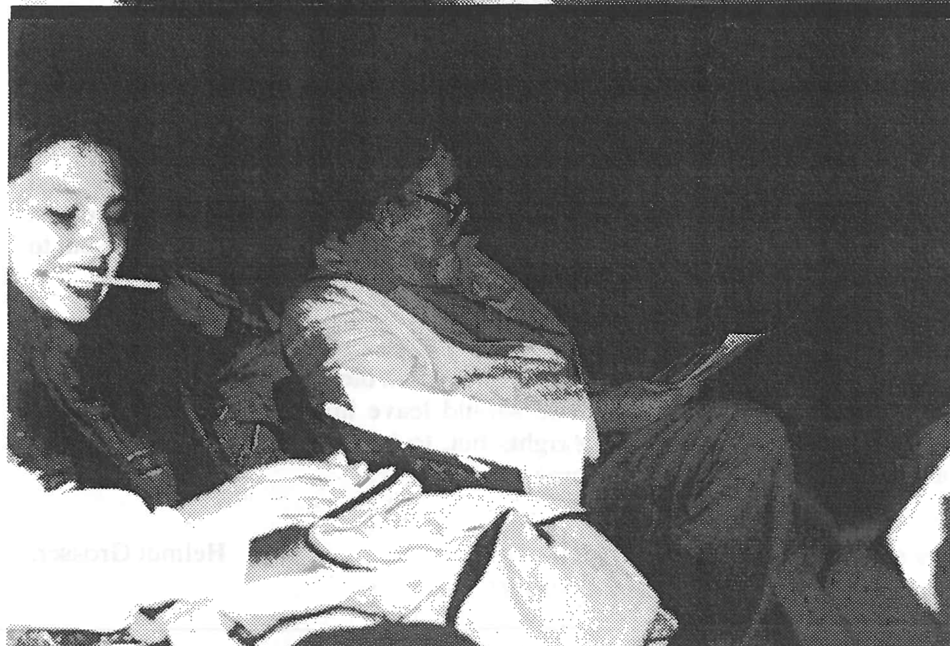
Helmut Grosser.

Aandacht voor Dr. Heinz Gallée tijdens zijn spreekbeurt over Mozart in het hedendaagse muziektheater.

Ming Chong Lee, de onofficiële dekaan van de scenografie in de Verenigde Staten, in druk gesprek met Robert Doyle van Canada.

John Burry, "dekaan" van de Britse scenografie, met op de voorgrond een veelbelovende Venezolaanse toekomst van de scenografie.

Daarna legde Hellmut Grosser de dagorde voor, en evalueerde kort de grote inspanning en arbeid verricht door het Venezolaanse gastland en dankte hen oprecht voor de succesvolle voorbereiding en afloop van het congres. Hij las ook de tekst voor van de brief aan de minister van cultuur van Venezuela Mr. José Antonio Abreu waarin OISTAT hem dankt voor zijn hulp, zijn steun en zijn belangstelling voor dit IXde congres. De brief werd unaniem aanvaard. Verder evalueerde Mr. Grosser zeer positief het werk van Secretaris-Generaal Ota Ornest en zijn assistent Jarmila Gabrielová, en in eigen naam zowel als in de naam van de ganse organisatie gaf hij uiting van zijn dank voor hun lange inzet en zelfopoffering.

2. Rapport van het Secretariaat-Generaal.

Secretaris-Generaal Ota Ornest presenteert zijn rapport over de activiteit van het Secretariaat-Generaal gedurende de laatste twee jaar.

Dear friends,

Before we account for the activity of the General Secretariat in the last two years, allow me to say a few words by way of introduction.

I took up - after years of forced pause - my function of the General secretary - elected by the executive and plenary session of the small congress - in June 1991, during the seventh Prague Quadrennial. The time of my new installation was a time of great political, social and economic changes in Europe; it was a time when to estimate or foresee further development of the work and activity of various specialist international organizations was very difficult; Our organization - OISTAT - whose first General Secretary I had been from the year 1968 up to the 1970 - had from it foundation clearly delimitated, qualified programme and succeeded during its existence to realise quite a number of interesting and inspiring actions, meetings and to plan and finish quite a number of tasks.

The greater were my worrying concerning its further successful development after I took up my function again. Of course - and this I want to emphasize today - I had one great advantage in my work from the very beginning: I had - and even now still have - at my side a most expert partner, Jarmila Gabrielová, who had an accomplished control, survey knowledge of continuity and first of all ardour, zeal and inspiration so that to work in the office of our secretariat became a pleasure for me. And I am glad, that today I can inform you, that my worries were vain, that our organization not only did not remitted in its activity, but to the contrary can boast of quite a number of successful results - though I cannot veil that it has its problems as well.

Since the afore mentioned small congress which took place in Prague with the main theme "Mozarts' operas today", the executive met fore times: in Prague, in Santiago de Chile, in Warsaw and here in Caracas. On this occasions the executive regularly dealt with the current agenda, statutory questions, the membership, has been solving financial problems, initiating and coordinating themes of specialist propositions and actions, which have been serving to the development of theatricals. To all this, the executive leaned first of all upon the results of work of specialist commissions, which have always been the proper bearers of expert specialist and intellectual programme of the OISTAT. The executive has been collaborating too with other international non-governmental

theatrical organizations and at the yearly meetings of the Liaison committee coordinated its activities, international seminars, themes of symposiums and exchanged experiences with other organizations.

This membership base - has today 31 international member-centres from all five continents - which of course are not represented equally. There are more reasons for this inequality than just geographic or economic ones. The greater is the task for our organization - to negotiate through the general secretariat and specialist commissions contacts with theatre experts, designers, technicians and architects, with editors and publishers, pedagogues, theoreticians and historians. OISTAT with the help of its specialist commissions enables exchange of informations and experiences - for example in the field of education and classes of scenographic and technical disciplines - offers the possibility to express individual views on concrete themes to the broad community of experts from various theatrical and architectonic regions; through the media of specialist magazines out of which the majority today has at least an English summary - helps to overcome geographic distances and with a method of regional symposiums and seminars enables not just the knowledge, but possibility to analyse and to argue critically against the given theme.

Of course, the presupposition of a successful outcome of these plans, activities and endeavours is first of all good and active collaboration of individual national centres necessary. And here perhaps a few critical comments would be relevant: we did not succeed to maintain this contact with all centres. Some of the Centres - to our great sorrow - have been persisting in a complete silence and absolutely don't react to our again and again enquiries, urgencies and requests: some centres fulfil only their basic duties, but they do not inform us about their activity. Others do send us some news about their activity in spit of the fact, that they find themselves momentary in economically difficult situation. So I should like to use this opportunity and ask you emphatically: do inform us about your problems, write, so that we would at least know about your existence, don't let us write to you new and new letters without any answer from you. We try hard to keep you in contact, by sending you regularly all circular letters, informations, news and Minutes from each session of Executive Committee and we are very sorry, when we don't receive your slightest reaction on our request to send us a report about their activity in the last two years. In spite of several urgencies this report was sent only by 19 centres.

In the noon session you heard the activity of four specialized commissions of OISTAT. We have five working commissions - in fact we have six ones: but the sixth one, the commission of scenographic theory and history has been keeping that enigmatic silence for the last two years. But now thanks to the initiative of our Finnish and Netherlands colleagues it will revive its activity with a meeting this November in the Netherlands. (The commission of theatre architecture was not represented in morning meeting because nobody from this commission including its chairman was present). In Amsterdam the session of the commission of theory will be connected with a seminar with the theme "Aspects of light since Apia".

You will see from the enumeration of work of individual commissions, that they do not work in isolation, on the contrary they collaborate closely and from the point of view of requirements and work of their specialists commission they direct and point their standpoints to the main object and end of our organization. After all so it has been at this congress, too. The morale of membership dues is

very satisfactory. With a few exceptions we can state, that a great majority of our centres settled their membership dues.

The General Secretariat, to be sure, has been taking part in whole range of other activities, much as was the preparation of changing the Statute of the OISTAT, or propagation of OISTAT, in accepting new membership etc., last but not least with concluding the activity of General Secretariat in Prague and its transferring to Netherlands. This problem however forms an independent part of the programme of this plenary session and so there is nothing more to be said it now. Except - except that I - standing face to face to the plenum for the last time, want to express my thanks to those friends of mine, who have honoured me giving me their credit two years ago in Prague; To give me a credit at that time gave me back my belief in life in general. Thank you for most happy days among you in a work, in which I am not able to continue because of my age. I wish the new secretariat and all of you every possible success in work, and in life.

Thank you for your attention.

Ota Ornest

3. Aanstelling van de kiescommissie

Op aanbeveling van het Uitvoerend Comité en zijn uittredend president Helmut Grosser. Zij gebruikten hun privilege om 3 leden voor te stellen als kiescommissie:

Nelly Garzon (Venezuela)
Sarah Nash Gates (USA)
Chris Lievaert (Nederland)

Voorstel bij eenparigheid aangenomen.

4. Verhuis van het Secretariaat-Generaal

Chris Lievaart informeert over de inplanting van het Secretariaat-Generaal te Amsterdam, waar het zou moeten functioneren begin 1994. De juiste startdatum, adres telefoon en fax zal tijdig meegedeeld worden aan alle Centra. De overhandiging van de agenda van het Secretariaat-Generaal zal officieel doorgaan op de eerste bijeenkomst van het nieuwe verkozen Uitvoerend Comité eind januari 1994 te Amsterdam.

5. Verkiezingen

Helmut Grosser stelt de lijst voor van de verschillende Centra. OISTAT heeft 31 leden, 3 daarvan hebben geen stemrecht meer gezien zij sinds meer dan 3 jaar hun lidgeld niet hebben aanbetaald. Dit zijn Bulgarije, Egypte en Italië. Van de stemgerechtigde landen zijn er 19 aanwezig en twee centra hebben per officiële brief hun stem gedelegeerd: Zwitserland gaf zijn stemrecht aan Mr. Heinz B. Gallée (Oostenrijk), en Hongarije gaf zijn stemrecht door aan Mr. Helmut Grosser (Duitsland), Samen dus 21 Centra. Dit is meer dan 50%, zodat volgens het statuut de resultaten van deze kiezing geldig zijn.

(vervolg op p.18)

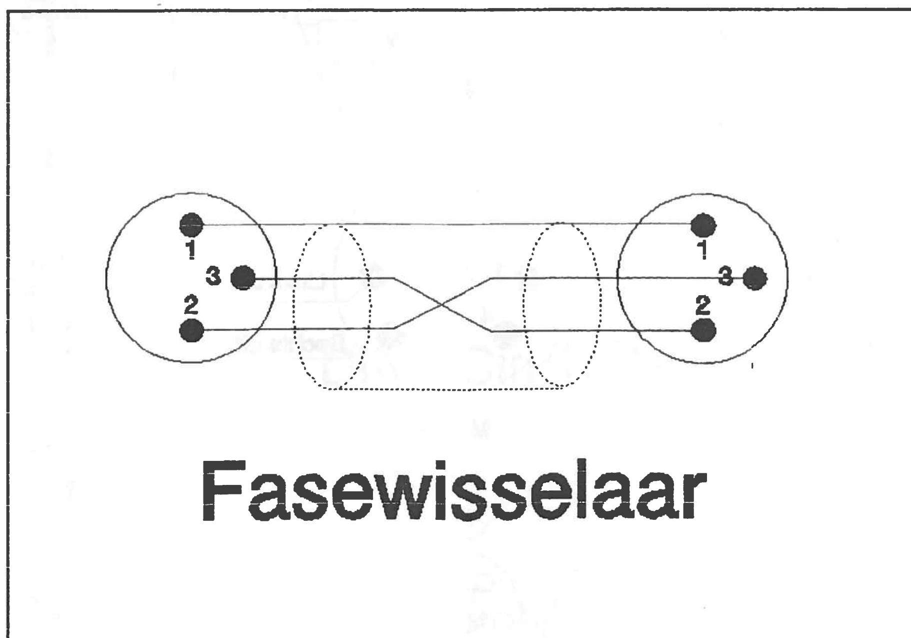
BIJLAGE CENTERFOLD KLANKAANSLUITINGEN

De BASTT-centerfold van dit nummer behandelt klankaansluitingen.
Cinchstekkers zijn eenvoudig aan te sluiten, want altijd asymmetrisch.
Vanaf we met twee geleiders beginnen te werken komen we terecht in de doolhof van symmetrie - asymmetrie (balanced - unbalanced).

Als we een symmetrisch aan een symmetrisch toestel moeten aansluiten, valt het nog mee.
Pin 1 (bij jacks, de basis) is altijd de massa, en de twee andere zijn de geleiders.
Het signaal kan hoogstens uit fase zijn.
Dit is eenvoudig op te lossen met de fase-omkeerknop, of met een overgangsstukje, waarbij pin 2 van de ene fiche wordt verbonden met pin 3 van de andere fiche en vice versa.

Als we echter met twee geleiders van een symmetrisch naar een asymmetrisch toestel gaan, moeten we weten welke van de twee geleiders "hot" is, zodat we de andere mee aan de massa kunnen koppelen.
Om het moeilijk te maken zijn er twee verschillende normen, de amerikaanse en de europese, waarbij bij de ene pin 2 "hot" is, en bij de andere pin 3.
Tot overmaat van ramp zijn er amerikaanse produkten op de markt, waarbij ten behoeve van de europese markt, ook de europese norm is ingebouwd.
Altijd eerst de handleiding lezen dus.
(bij jacks bestaat dit probleem niet, daar is het altijd: basis=massa, ring=cold, tip=hot,)

De kans bestaat dat we een toestel moeten aansluiten waarbij 2 en 3 omgewisseld zijn.
(veel profesionele randapparatuur werkt volgens het amerikaanse systeem)
Ook hier kan bovenvermeld overgangsstukje de oplossing brengen (zie afbeelding).

Ivo Kersmaekers, Chris van Goethem, Luc Vercammen, Willy Meys en Dirk Minnebo.

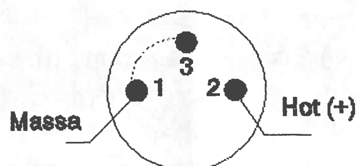
BASTT

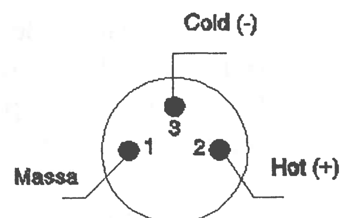
Stekkers

Asymmetrisch

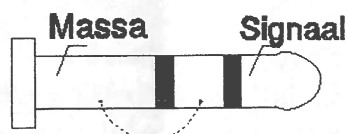
Symmetrisch

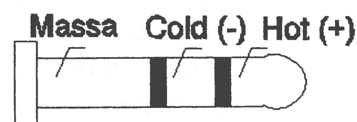
XLR

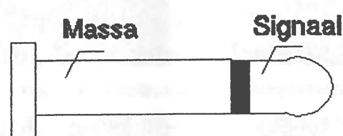

Jack stereo

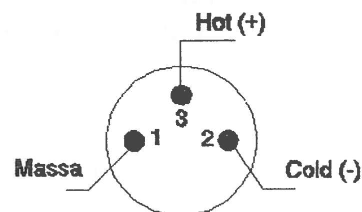

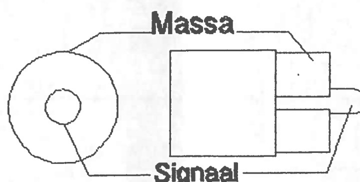
Jack mono

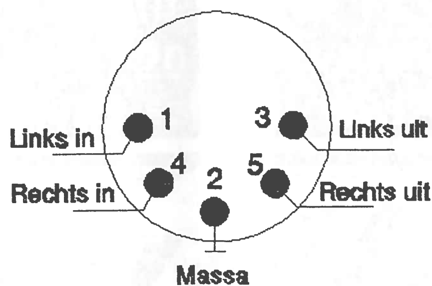
XLR Amerikaans

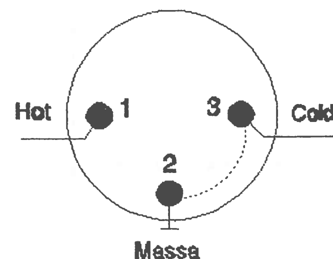

Cinch

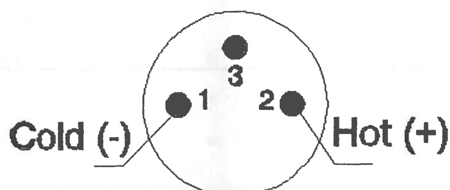

DIN

XLR luidspreker

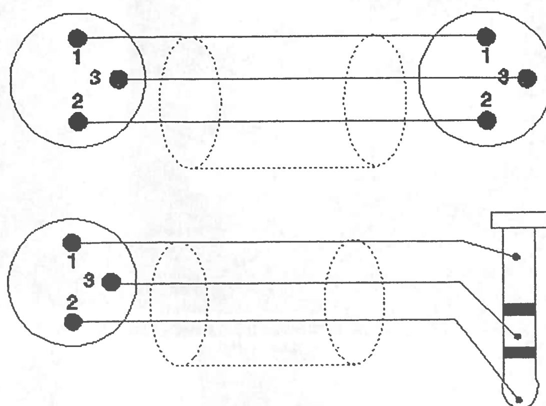

KLANK

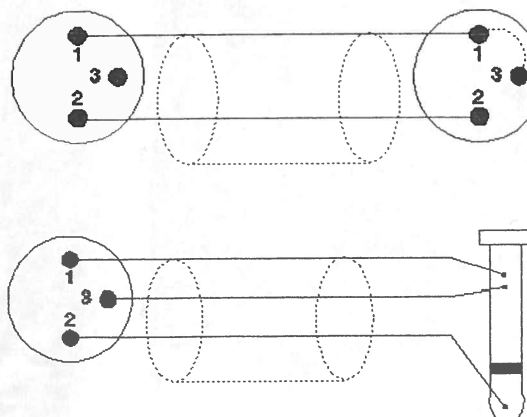
AANSLUITINGEN

VERBINDINGEN

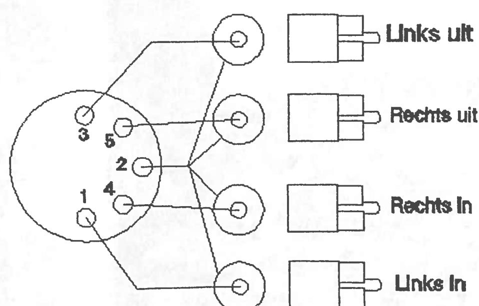
Symmetrische aansluiting

Asymmetrische aansluiting

DIN =Cinch verbinding

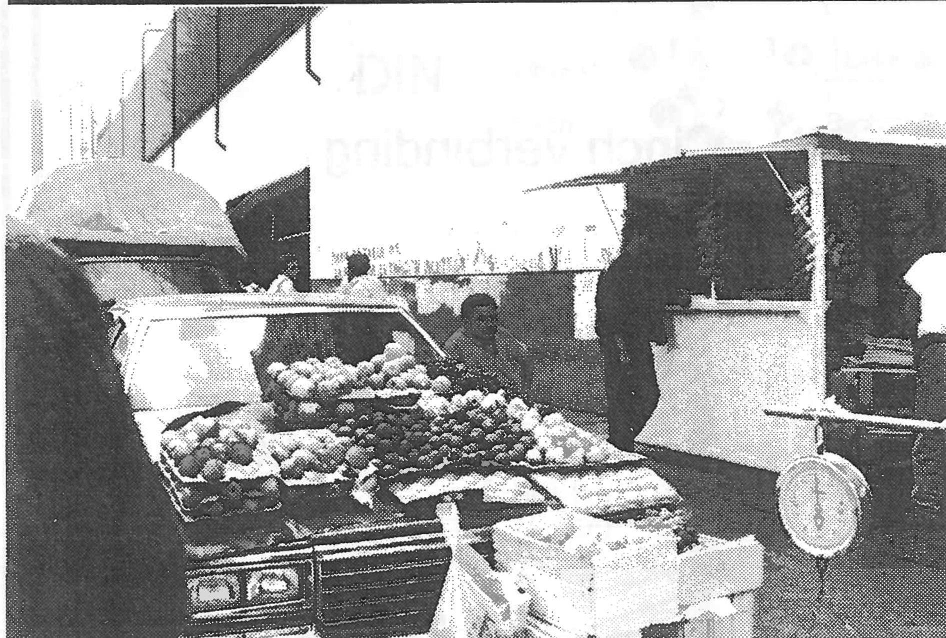
BASTT

Niet alles is hoogbouw ...

De "kleine middenstand" verkoopt ... van verfrissingen tot afgescheurde bladzijden uit mode-blaadjes ...

... waar er ook maar even plaats is.

(vervolg van p.13)

Wijze van kiezing:

Verkozen worden enkel nationale centra, geen personen. Nadien worden de verkozen centra gevraagd per brief aan het Secretariaat-Generaal de naam op te geven van hun nationale vertegenwoordiger in het toekomstig Uitvoerend Comité, deadline 10 december 1993. De volgende bijeenkomst van het nieuwe Uitvoerend Comité zal eind januari te Amsterdam worden gehouden. Daar staat als eerste punt op de agenda de verkiezing van de voorzitter, 2 vice-voorzitters en de Secretaris-Generaal.

Kiesomstandigheden:

Het Uitvoerend Comité bestaat statutair uit 13 leden. Elke officiële vertegenwoordiger van de aanwezige centra krijgt een kieslijst en kiest door een kruis te zetten voor de naam van het verkozen land. Er mogen slechts 13 landen worden aangeduid. De verkiezing is geheim, het is niet toegelaten opmerkingen bij te voegen of de lijst te tekenen.

enkele aanbevelingen

Helmut Grosser geeft in naam van het uittredend Comité enkele aanbevelingen:

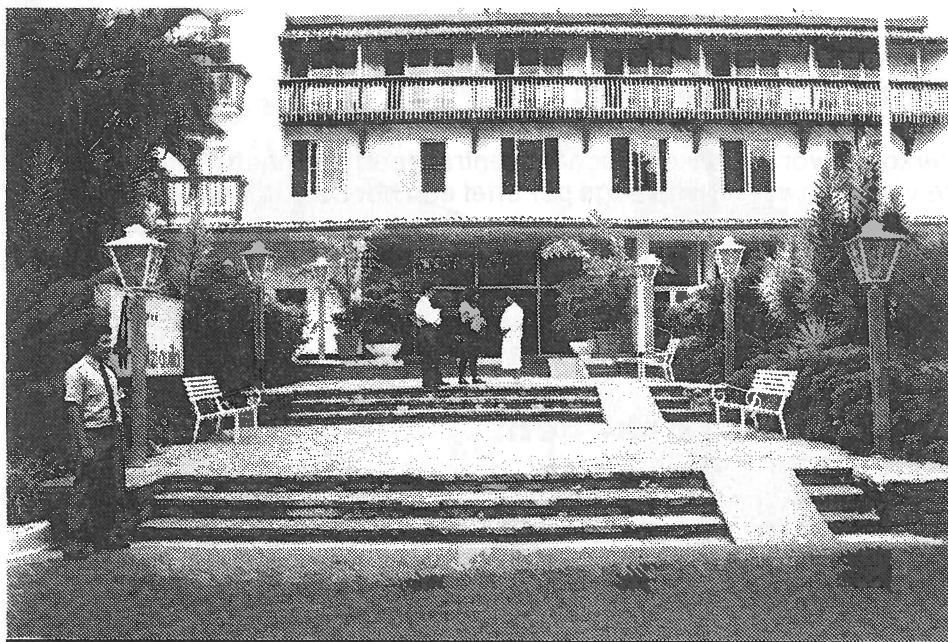
Elke vertegenwoordiger van de aanwezige landen-leden moet in overweging nemen of zijn centrum actief aan het werk kan en, indien verkozen, de financiële last kan dragen van die activiteiten en de benodigde reizen.

Voor de continuïteit van het werk van de organisatie stelt het uittredend comité volgende landen voor te blijven: USA, Japan, Groot-Brittannië, Duitsland en Frankrijk, alhoewel het moet worden gezegd dat Frankrijk de laatste 4 jaar in het geheel geen activiteit heeft vertoond. Het Uitvoerend Comité zou ook Rusland moeten vernoemen als belangrijk land dat in het Uitvoerend Comité zou moeten vertegenwoordigd zijn, maar gezien de huidige situatie lijkt het zinloos nu voor Rusland te stemmen. Het Uitvoerend Comité beveelt ook de Tsjechische Republiek aan, gezien hun activiteiten in het verleden, en vooral wegens hun relatie met de Praagse Quadriënnale. Het Uitvoerend Comité beveelt ook Nederland aan, als de zetel van het Secretariaat-Generaal, en beveelt ook een Zuid-Amerikaans land aan, als een nieuw belangrijk deel van de OISTAT. De aanbevelingen omvatten ook enkele kleinere landen die reeds in het Uitvoerend Comité zetelen omwille van hun actieve inzet en toewijding aan het OISTAT: Polen, Finland, Oostenrijk, Hongarije. Een aantal landen die hun bereidheid tot medewerking hebben aangeboden: Zweden, Canada, Zwitserland.

Het Uitvoerend Comité heeft reeds meer dan 13 landen aanbevolen. Natuurlijk zijn de vertegenwoordigers vrij om gelijk welk land te verkiezen, mits het er niet meer zijn dan 13.

6. Aanpassing OISTAT statuten

Mr. Ota Ornest informeert over de aanpassing van het OISTAT statuut welk volgens de beslissing van het Uitvoerend Comité - na de verschillende linguïstieke correcties - zo vlug mogelijk zal gepubliceerd worden in het Engels en Frans door het nieuwe Secretariaat-Generaal.

Ons "Hotel Avila", omringd met omheiningen. Nachtwandelingen in de omgeving worden sterk afgeraden. Volgens een taxichauffeur zijn er te Caracas in een rustige periode 30 moorden per dag, in het weekeinde het dubbele. Dit blijkt een klassiek taxi-praatje, want herhaald door een andere chauffeur.

De uitrusting van de "portier" lijkt dit verhaal te bevesrtigen.

7. Nieuwe leden

Jarmila Gabrielová beveelt namens het Uitvoerend Comité aan, de kandidatuur van Hong Kong als volwaardig lid van het OISTAT te aanvaarden. Zij vraagt daarna Mrs. Rosie Lam Tung Pui-man, de vertegenwoordigster van het nieuwe Centrum, bijkomende informatie te geven. Mrs. Lam Tung informeert de aanwezigen over de structuur van hun centrum HKATTS, hun doelstellingen, hun programma, de reeds volbrachte en de geplande activiteiten. Hong Kong werd bij unanimiteit aanvaard.

8. Informatie over de Praagse Quadriënnale 1995

Mvr. Gabrielová stelt de voorbereidende activiteiten voor tot de PQ, wereldtentoonstelling van scenografie en theater-architectuur. Zij vestigde er de aandacht op dat gezien het belang van dit evenement, de Venezolaanse collega's een ontmoeting hebben georganiseerd met mevrouw H. Albertová, directrice van het PQ, en aanwezig op het congres. Zij zal de belangstellenden te woord staan om hen te informeren. Mvr. Gabrielová laat ook weten dat tijdens de PQ 95 een "Klein Congres" zal plaats vinden met als onderwerp "3 decaden PQ en OISTAT". Tevens zal het jubileum van onze organisatie worden gevierd.

9. Resultaat van de verkiezingen

Chris Lievaart, voorzitter van de Kiescommissie, geeft de uitslag van de verkiezing. De afgevaardigden van 18 landen (één land was afwezig tijdens het moment van de verkiezing), aangevuld met twee volmachten, gaven 20 stembriefjes met 13 stemmen die de volgende landen verkozen:

Groot-Brittannië	20	Finland	16
Nederland	20	Oostenrijk	14
Tsjechische Republiek	20	Chili	12
Verenigde Staten	20	Hongarije	10
Japan	19	Zwitserland	10
Duitsland	18	Canada & Frankrijk	9
Zweden	17		

Gezien Frankrijk en Canada hetzelfde stemmenaantal kregen, was een nieuwe kiesbeurt nodig voor deze beide kandidaten. De meerderheid der stemmen ging naar Canada, die daarmee het dertiende lid van het nieuwe Uitvoerend Comité wordt. Deze 13 landen moeten dus vóór 10 december 1993 de namen van hun vertegenwoordigers opgeven, die dan mekaar zullen ontmoeten 28-31 januari te Amsterdam voor hun eerste ontmoeting. Helmut Grosser feliciteert de verkozen centra en dankt het kiescomité voor zijn werk.

10. Afsluitend rapport

Helmut Grosser dankt alle aanwezigen voor hun actieve deelname aan het congres, bedankt nogmaals de Venezolaanse organisatoren voor hun gastvrijheid en uitstekende organisatie, en verklaard het 9de OISTAT congres voor beëindigd.

JEROME MAECKELBERGH

Réflexions à propos du rapport du Congrès OISTAT de Caracas.
Merci de le publier dans votre bulletin.

Depuis 1969 la Belgique a été active au sein de l'OISTAT.
Je ne puis énoncer toutes les initiatives, invitations, informations.
Pour un petit pays, comparé à d'autres plus riches et plus vastes, cela fut salué à juste titre.
La Commission de l'Architecture fut présidée par A. Joukovsky et Paul Mignot ensuite. La vice-présidence de la Commission de la Théorie, de l'Histoire et de la Critique par Serge Creuz, celui-ci fut élu Président du Comité des Programmes pour deux mandats de quatre ans. La Belgique fit partie du Comité exécutif et Serge Creuz élu vice-président de l'organisation pour huit ans aussi (deux mandats).
A Tournai, invitation de la Commission Architecture - colloque.

Malgré les difficultés accumulées, l'ABSTAT a invité le comité des Programmes en 1980 et a proposé une réunion de la Commission de la Théorie, de l'Histoire et de la Critique sans que les dates avancées n'arrangent jusqu'à présent l'OISTAT.

Histoire de dates ...

En 1981, la BASTT fut créée pour s'aligner sur la politique de communautarisation. Dans un esprit positif et de franchise réciproque. Le Vice-président Serge Creuz faisait rapport scrupuleux au Secrétariat Général et au Comité Exécutif de la vitalité de la BASTT qui était avertie, elle, rigoureusement des réunions et activités internationales. Ces réunions s'étendirent sur des régions d'Asie ou d'Amérique de plus en plus lointaines. L'intendance étant à la baisse du côté officiel dans la proportion inverse. Nous n'avons pu être représentés pour ces raisons matérielles.
Parmi d'autres présences activement assurées, Stratford, Harlem, Amsterdam, Prague et j'en oublie ... il convient de se souvenir avec émotion que Serge Creuz remplaça encore le président Grosser à Bucarest en 1992 pour relancer la section roumaine de l'OISTAT après la chute de Ceaucescu.
Avec succès et rayonnement pour l'OISTAT. Rapport fut établi et acté.

La maison du Spectacle-la Bellone et l'ABSTAT sont jusqu'à nouvel ordre le siège en Belgique de l'OISTAT.
A ce titre des expositions prestigieuses ont été accueillies: Witkiewicz, Szajna, Svoboda, Goethe (RDA), la Grande-Bretagne, le théâtre polonais.
Nous sommes fiers et heureux d'avoir coopéré à ces multiples manifestations dans un esprit positif avec les membres de l'OISTAT.
Je ne permets pas qu'on camoufle, ni trahisse la mémoire de ce qui existe et exista. Je reste heureux et fier du travail considérable accompli dans des difficultés sans nombre.
"Petit" détail encore relatif à la Quadriennale (PQ).
Après des efforts usants et énormes, Serge Creuz a convaincu le Ministère de la Culture française de l'intérèt de la PQ et il obtint de pouvoir montrer dans la participation de notre pays des collègues flamands: Bogaerts, Cammaert et Ivaneanu. Monsieur Van Impe vint officiellement.
La section belge faillit être censurée parce que Bogaerts montra un décor pour "August August August" de Pavel Kohout dissident interdit à l'époque! Nous avons négocié et obtenu que la maquette reste exposée.
C'était en plein pouvoir communiste.

OISTAT

Place Wenceslas, Serge Creuz fit, à l'OISTAT, une déclaration inattendue relative aux signataires de la charte 77 entr'autres Vaclav Havel et Ota Ornest qui étaient emprisonnés. Ce fut retentissant.
La Belgique acquit le respect général auprès des représentants de nombreux pays. Ornest, quand il fut réintégré dans sa fonction de Secrétaire Général de l'OISTAT, tint à remercier Serge Creuz. Faut-il rappeler que tant les scénographes membres de la BASTT que les élèves de l'Académie de Gent ou de Sint Lukas ont exposé à Prague grâce particulièrement aux efforts répétés de Serge Creuz qui obtint que les écoles interviennent enfin à la PQ. La Cambre et l'Académie de Liège partageant les espaces. En outre, Luc Dhooghe fit une communication illustrée de diapositives.
Tout ceci pour éclairer certaines mémoires déficientes. J'ai envoyé une lettre circonstanciée au Secrétariat Général et en ai confié copie à Jérôme Maeckelberg avant son départ pour Caracas. Comme observateur, c'est exact, selon les statuts que j'ai toujours observés au Comité Exécutif.

Pour conclure:

1) n'ayant plus le soutien suffisant du Ministère et du CGRI, nous ne pouvons nous déplacer comme avant;

2) pour ce qui est des expositions et même de la PQ, pour des raisons économiques l'esprit en a changé très fort;

3) je transmets ceci au Ministre de la Culture française et au Commissaire Général aux Relations Internationales ainsi qu'au Secrétariat Général de l'OISTAT à Amsterdam et aux amis de Prague.

Et que chacun prenne ses responsabilités.

Je salue tous les pays membres de l'OISTAT, mes collègues de la BASTT savent notre sympathie réelle.
Mes bons voeux à tous.

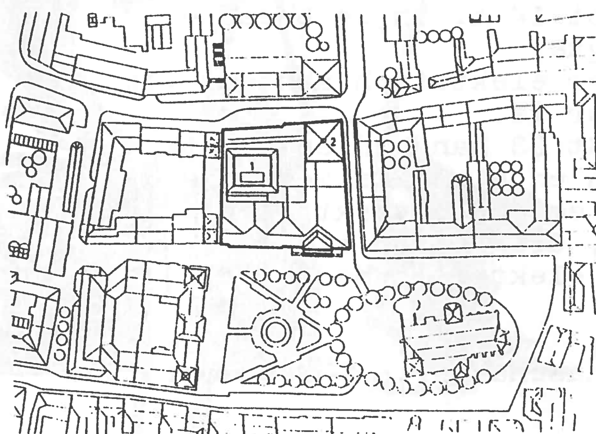
Serge Creuz,
direct. Maison du Spectacle - La Bellone

AGENDA

22 maart - 11 september '94	:	Theatermuseum - Amsterdam "Hugo Claus"
26 april - 18 juni '94	:	La Bellone - Brussel "Peintures et dessins de spectacles" Yvonne Cattier
mei '94	:	Kunstenfestival - Brussel info tel: 02/223.23.00
4-5-6 mei '94	:	47ste Bühnentechnische Tagung in Bregenz (A) Gezamenlijke organisatie van onze Duitse, Oostenrijkse en Zwitserse zusterverenigingen
22 - 27 september '94	:	Photokina '94 - Keulen

HET NATIONAAL THEATER IN MARIBOR.

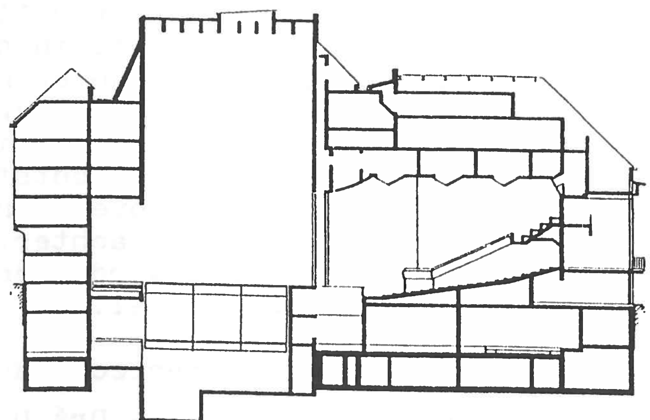
Maribor is een stad in Slovenië, één van de republieken die na het uiteenvallen van Joegoslavië zelfstandig zijn geworden. Slovenië heeft zich als staat geconsolideerd en heeft zijn culturele plaats in Europa gevonden.
In het midden van de vorige eeuw, toen de stad een economische bloei kende werd begonnen met de bouw van een theatercomplex. Het gebouw moest niet alleen een vaste stek voor een theater- en een operagezelschap bieden maar het moest ook mogelijk zijn grote sociale evenementen te laten plaatsvinden.
In 1852 werd het theater geopend. De buitenmaten van het theatergebouw zijn tot op heden onveranderd gebleven.
Het zogenaamde Casino werd verbouwd tot concertzaal.
Tot het einde van de eerste wereldoorlog werd het gebouw regelmatig bespeeld en aangepast aan de vernieuwde technieken.
Met het verdwijnen van de Oostenrijks-Hongaarse Dubbelmonarchie in 1918, verwisselde het theater van eigenaar en begon het verval. Tot aan het uitbreken van de tweede wereldoorlog werd er niets gedaan om het theater te renoveren. Tijdens de Duitse bezetting werd er duitstalig toneel gespeeld en werden er grote verbouwingen gepland die echter nooit gerealiseerd werden.
Op het einde van de oorlog werd Maribor zwaar gebombardeerd. De hele stad leed enorme schade maar het theater werd gespaard. Renovatie werd dus nog maar eens uitgesteld omdat er andere, belangrijkere zaken op te bouwen waren.
De droom van een nieuwbouw naast het oude theater, dat volledig gerestaureerd zou worden, verdween voor jaren onder de dossiers.
In 1975 werd begonnen aan de planning van een nieuw project. Dit project voorzag twee naast elkaar gelegen theaterzalen waarvan de respectievelijke scènes door een gezamenlijke montagezaal en een gezamenlijk zijtoneel verbonden zouden zijn.
De nieuwe grote zaal zou met de modernste theatertechniek uitgerust worden terwijl de oude zaal zijn historisch uitzicht terug zou krijgen.
Het decoratelier en het decormagazijn moesten buiten het gebouw ondergebracht worden, zo mogelijk, tegenover het theater.
De bouw en reconstructiewerken moesten in 4 fasen gebeuren zodat het theaterbedrijf niet zou stilvallen.De drie eerste fasen hebben betrekking op de nieuwbouw, de laatste fase omvat de reconstructie en de sanering van het oude theater.
In het voorjaar van 1979 begon men aan de uitvoering van de eerste fase.

LAGEPLAN

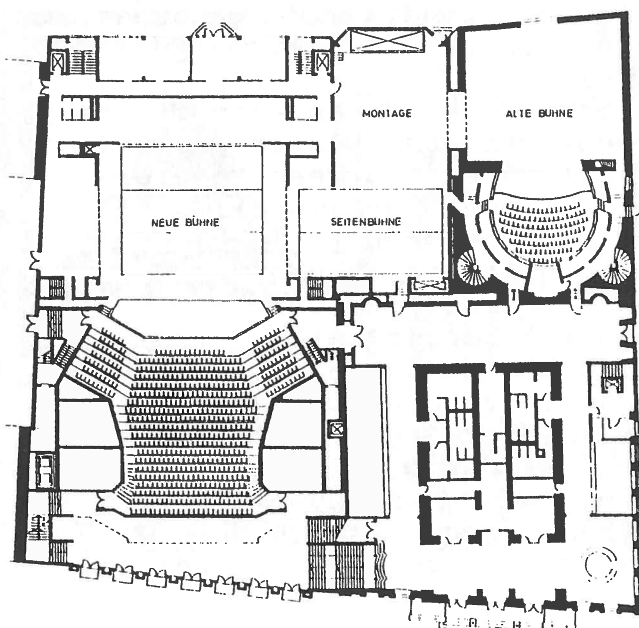
0 25 50 75 100

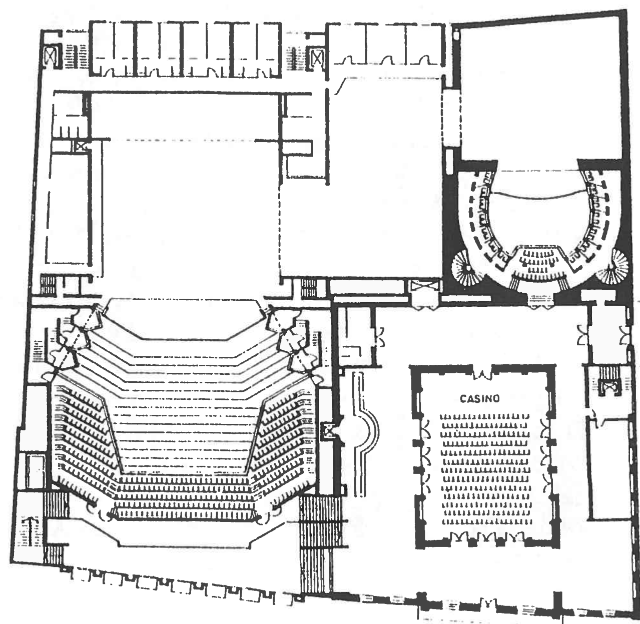
1 NEUER BÜHNENTURM
2 ALTER BÜHNENTURM

LÄNGSSCHNITT

0 5 10 15 20

Om ontelbare redenen werden de bouwwerken steeds maar uitgesteld of vertraagd.
De afscheiding en de onafhankelijkheidsverklaring van Slovenië en de daaropvolgende vluchtelingenstroom vormden de laatste hindernis.
In februari 1994 is de opening van het nieuwe theater voorzien. Pas dan kan met de sanering van het oude begonnen worden.

Het speelvlak van de nieuwe scène is 15 x 15 m. groot
Het bestaat uit "Doppelstock"-podia van 15 x 5 m. met een koers van -2,75 m. tot + 5,60 m.
In het zijtoneel staan twee wagens van 15 x 5 m., in het achtertoneel een derde wagen met dezelfde afmetingen. In alle drie wagens zijn delen van een draaischijf ingebouwd.
Wanneer de drie wagens op het toneel gebracht zijn, worden zij gekoppeld en op toneelniveau neergelaten. Er ontstaat dan een draaitoneel met 14 m. doormeter.
Door gebruik te maken van portaalbrug en portaaltoren is de portaalopening variabel: van 11 m. tot 14 m. in de breedte en van 1,50 m. tot 7,50 m. in de hoogte.
Buiten de portaalbrug zijn er nog vier elektrisch aangedreven lichtbruggen waarvan er één begaanbaar is.
De toneeltoren die 27 m. hoog is bevat 33 handbediende, dubbelgescheerde tegengewichtstrekken en 8 elektrisch aangedreven punttrekken. Bovendien zijn er nog 5 elektrisch bediende trekken op het achtertoneel, die vooral bij de decormontage gebruikt worden en twee elektrisch bediende trekken op het vòòrtoneel.

Verschenen in de Bühnentechnische Rundschau Nr.6 - December 1993

Bewerking en vertaling - Dré Darden.

EEN LOT
VAN
NACHTBLAUWE
TONEELGORDIJNEN
IN
TREVIRA M1

TE KOOP

NV TOUARTUBE t.a.v. Dhr. Jonckheere
Tel: 056/33.13.44 Fax: 056/33.48.33

N.T.G. STELT **TE KOOP**:

LEGERUNIFORMEN EN ONDERDELEN
(OOST-DUITS LEGER)
VANAF: 16 MEI '94

INFO: TEL: 09/223.09.17
ENKEL IN DE VOORMIDDAG
R. DE RAEVE.

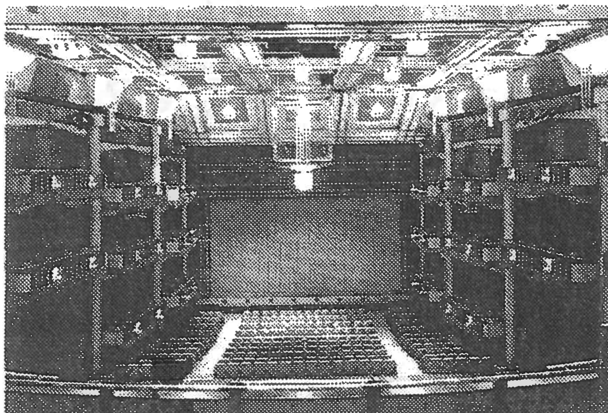
... UIT DE THEATERPERIODIEKEN

Bühnentechnische Rundschau Nr.6 - December 1993

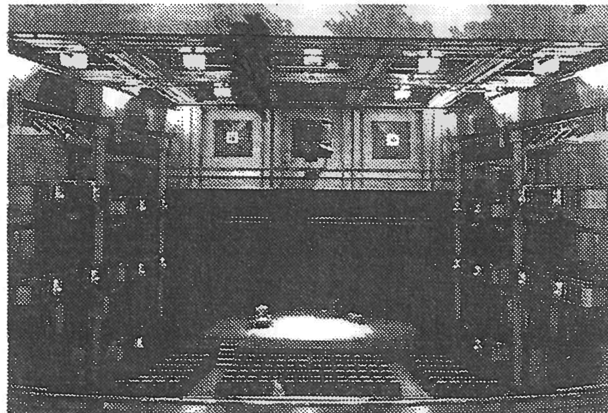
* Technische bespreking van de opvoering van "Parsifal" in Wuppertal. Er wordt aangetoond dat "grote Wagner-opera" niet noodzakelijk met grote financiële of technische middelen moet gebracht worden.
  Ondanks ruimtelijke en financiële beperkingen kon men in Wuppertal, uitsluitend met eigen middelen, een voorstelling brengen die door de kritiek en het publiek bejubeld werd.
* Een bericht over de erkenning van de toneelmeesters en belichtingsmeesters uit de vroegere DDR, evenals de erkenning van de afgestudeerden van de Technische Hogeschool in Berlijn, afdeling Theatertechniek. Zonder een erkende "Meisterprüfung" mag men in Duitsland geen leidende functie uitoefenen.
* Verslag van het OISTAT-congres in Caracas.
* Na zijn artikel over het gebruik van schijnwerpers, dat in een vorig nummer verscheen, bespreekt de Zwitserse belichtingsmeester Potthoff nu het gebruik van werklicht. Niet alleen op de scène maar ook in de verschillende werkruimten: kleedkamers, kostuumatelier, rekwisietenwerkplaats enz.

Bühnentechnische Rundschau Nr.1 - Februari 1994

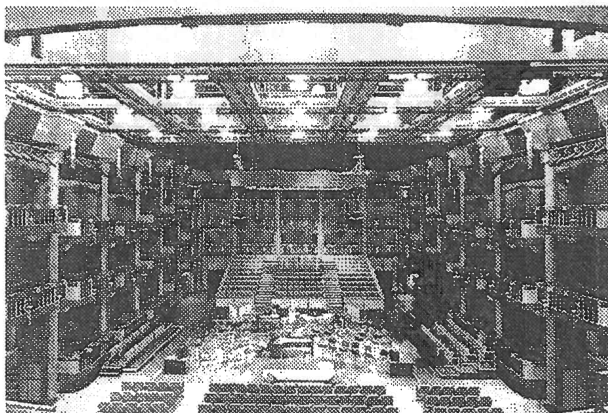
* Bespreking van het "Cerritos Center for Performing Arts". Dit polyvalente theater werd kortelings gebouwd door de Theatre Projects Consultants die ook het "National Theatre" in Londen en het nieuwe Operahuis in Glyndebourne op hun naam hebben.
  Het auditorium kan vijf verschillende vormen aannemen.

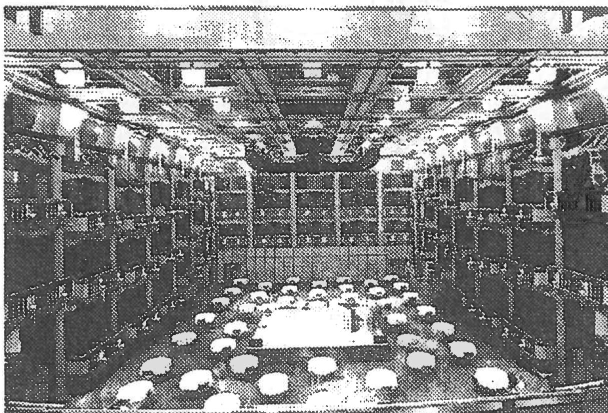
1. „Musik Theater“

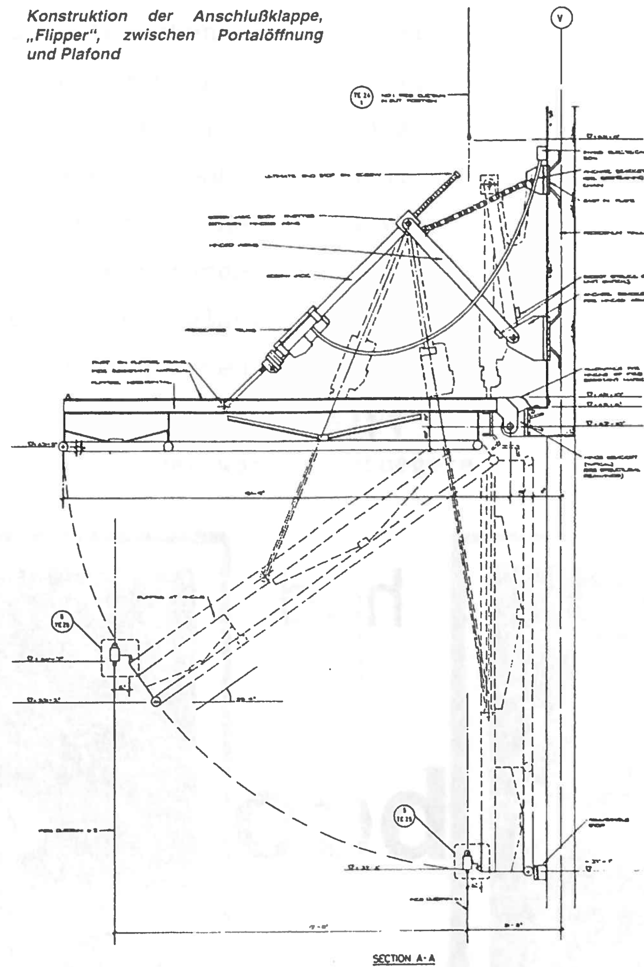
2. „Drama Theater“

3. „Konzertsaal“

4. „Veranstaltungsraum“

Konstruktion der Anschlußklappe, „Flipper", zwischen Portalöffnung und Plafond

* Het bekende NIVOflex systeem met in hoogte verstelbare podia heeft een verdere ontwikkeling ondergaan. De verstelling gebeurt motorisch. Het is mogelijk om verschillende podia tegelijk te sturen. De sturing gebeurt vanaf een centraal paneel.

* De bouwgeschiedenis van het "Standen"-theater in Praag. Dit theater werd gebouwd in 1783. Het is vooral bekend omdat daar de première plaatsvond van Mozarts "Don Giovanni". Sinds zijn openstelling tot op heden heeft het theater verschillende verbouwingen, restauraties en renovaties ondergaan. De laatste vond plaats van 1983 tot 1991. Het theater geraakte bij ons bekend door het feit dat alle operafragmenten van de Milos Forman-film "Amadeus" daar gedraaid werden.

* Een zeer technisch artikel over de invloed die televisiebelichting kan hebben op de kleur van schilderijen bij opnamen in kerken, musea e.d.

* Wat is een scenograaf ?
  Deze vraag wordt gesteld in het Amerikaanse zusterblad "Theatre Design & Technology". Gaat het hier enkel om een vreemd-woord dat gewoon "decorontwerper" wil zeggen of worden er ook andere opdrachten onder verstaan. Een interessante studie nu steeds meer ontwerpers ook regie-opdrachten uitvoeren. In verband daarmee volgt de publicatie van een gesprek met de regisseur Pet Halmen die als decorschilder begonnen is.

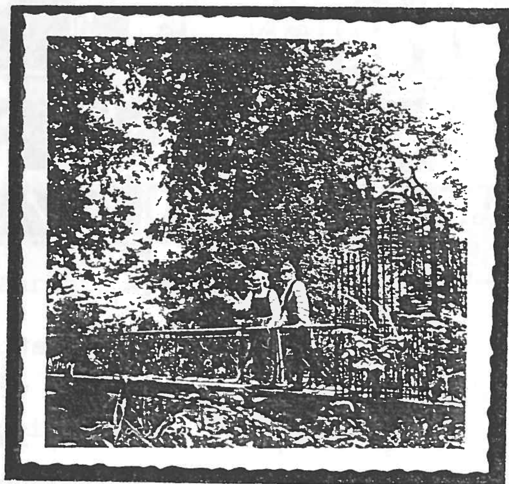
Dré Darden.

SPELEN MET RUIMTE

In een boek over de schrijver Paul Willems (1) staat een mooi verhaal om theatermakers jaloers te maken. Het verhaal dateert van 1953.
P. Willems woont in de omgeving van Edegem, zijn huis is beschermd door hoge, groene hagen met daarin een visvijver in achtvorm. Door 'werken' in de buurt verdween plots het water en ook de vissen. Al wandelend in de droge grachten zag hij de brug, de spechten, het groen vanuit een totaal andere invalshoek. 's Nachts, gezeten in de veranda, schreef hij "Peau d'Ours", een tekst waarbij de natuurelementen een belangrijke rol spelen.
De dag van de voorstelling zaten de toeschouwers in de uitgedroogde vijver. Door de magie van de omgeving en de kracht van de tekst kreeg je dat 'moment', waarop de toeschouwer als het ware de vroegere bewoner werd van die plek, een vis.

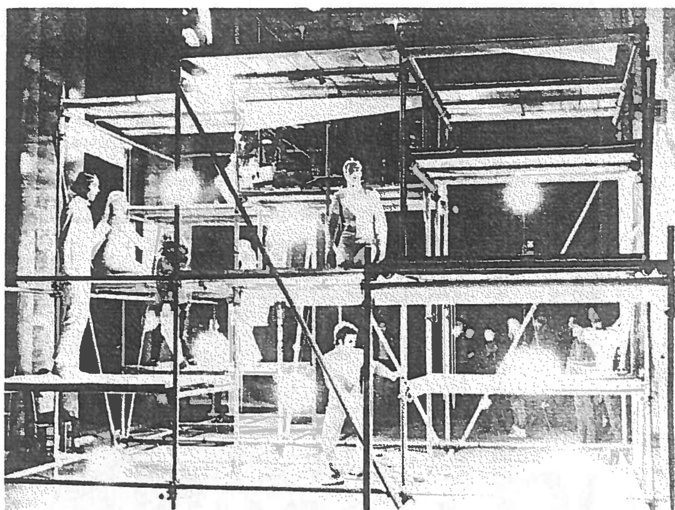

documenten van J. Hartung
tevens ook acteur in "Peau d'ours".

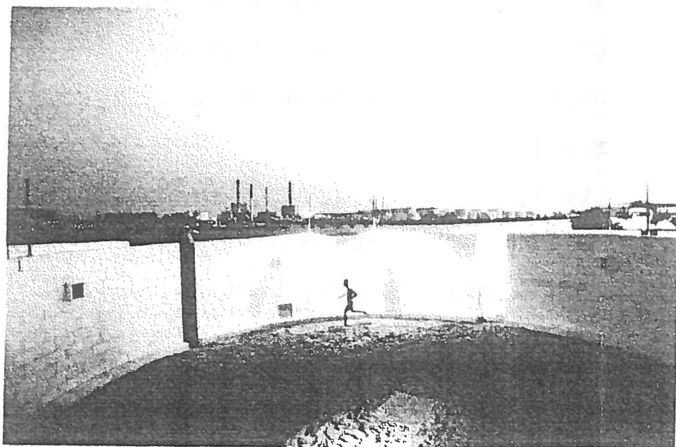

Dit verhaal is een 'raak' voorbeeld van wat men nu 'locatietheater' noemt. Onlangs verscheen naar aanleiding van een tentoonstelling in het theatermuseum van Amsterdam de brochure: "Spelen met ruimte". (2)
De auteur G. Smid vertelt het volgende: "Er wordt gesproken van 'theater op locatie' als er gespeeld wordt op een plek die oorspronkelijk niet voor theater bedoeld is. De theatermakers hebben de plek gekozen omdat die hen inspireert tot het maken van een voorstelling. Er wordt een al bestaand stuk opgevoerd of er wordt speciaal een stuk geschreven. Als van tevoren vaststaat welk stuk opgevoerd wordt, bepaalt de inhoud mede de keuze van de locatie. Zo'n locatievoorstelling wordt meestal een aantal keren gespeeld. Als de serie voorstellingen is afgelopen wordt de voorstelling soms op een andere plek opnieuw gespeeld. Die nieuwe plek verschilt altijd van de oorspronkelijke, wat inhoudt dat de voorstelling wordt aangepast.
In de jaren '70 beginnen theatergroepen te spelen op locatie. Uit onvrede met het gangbare toneel en uit afkeer van de conventionele schouwburgen. Maar ook uit armoe: de groepen die op locatie gaan spelen, hebben doorgaans weinig of geen geld en kunnen zich geen voorstelling in een schouwburg veroorloven. Het spelen op locatie wordt populair en het ontwikkelt zich tot een nieuwe, boeiende tak van theater".

Verder vertelt de auteur de onstaansgeschiedenis. Als een Fl-rijder vliegt hij iets te vlug door de tijd, om in de 60-jaren te belanden , met o.a. de Fluxus-beweging, de hippie-cultuur, Studio Scarabee en BEWTH.
"BEWTH heeft een afkeer van het geijkte theater en wil verschillende ruimten verkennen vanuit het lichamelijk bewustzijn. Hierbij maken de spelers gebruik van beeldende kunst, architectuur, muziek en geluid, belichting en beweging in ruime zin".

Verder deelt de auteur de locaties in, volgens de gekozen plekken.
In het hoofdstuk Architectuur vindt je: musea, kerken, bedrijven, theaters en een geval apart: "Temenos, landschap van de leegte".
"De schilder en beeldhouwer Shusaku Takeuchi brengt een voorstelling in een door Caspar Schuuring ontworpen bouwwerk. Het publiek kan de plek alleen bereiken met een speciale boot, ze worden afgezet op een desolate plek, omgeven door water; in de verte liggen fabrieken, verkeerswegen, een kanaal. De voorstelling begint een kwartier voor zonsondergang. Het publiek wordt langs een aantal plekken geleid waar zich korte scènes afspelen. De openingen in het bouwwerk zijn zo aangebracht, dat het licht van de ondergaande zon kan binnenvallen. Op verschillende plaatsen tegelijk wordt gedanst, in de muziek zijn fabriekslawaai, het gekrijs van meeuwen en het klotsen van water verwerkt".

De stad vormt een apart hoofdstuk. Kades en sluizen, etalages, transportmiddelen, grachten worden bespeeld. Een mooi voorbeeld is "Tender en Water" waarbij de Dam, de Kalverstraat en de rivier de Amstel in A'dam wordt gebruikt. Hier het verhaal:
"De voorstelling begint 's ochtend om zeven uur, vóór het Paleis op de Dam. Het carillon van het Paleis geeft het startsein voor de voorstelling. Het publiek zit op krukjes aan de voet van het monument. Er worden verrekijkers uitgedeeld. Opeens klinkt de Derde Symfonie van Mahler. De zuilen van de lantarenpalen, bedekt met grijs doek, komen tot leven. De doeken worden afgeworpen. Aan elke paal blijkt een vrouw te zijn vastgeklonken. De vrouwen schreeuwen tegen elkaar. Ze worden nat gespoten door een man van de Gemeentereiniging.
Een gids voert het publiek mee naar de Kalverstraat. Daar hangt over de gehele breedte een reusachtig blauw gordijn. Het gordijn gaat open en vijf zeemeerminnen kruipen over de straat, op zoek naar voedsel. Uit de straatputjes kringelt witte rook op. Er klinkt muziek van Mahler. Plotseling komen motorrijders aanscheuren. Ze vallen de zeemeerminnen lastig. Die raken eerst in paniek, maar springen uiteindelijk, de staart in een krul, achterop de motor.
De gids voert het publiek naar de Amstel. Daar vaart een boot vol zingende zeemeerminnen voorbij. De zon komt op. Het socialistisch strijdlied 'Morgenrood' schalt over het water".
Het vierde hoofdstuk heeft een rare naam: "Afgedankte gebouwen": pakhuizen, loodsen, abatoirs, scheepstimmerwerven en een autosloperij waarin de groep Hollandia in 1989 "Prometeus" bracht. Deze groep heeft de laatste jaren ook in België gebouwen ingepalmd, o.a. 'n voormalige mouterij voor "Kuschwarda City" van Achterbusch

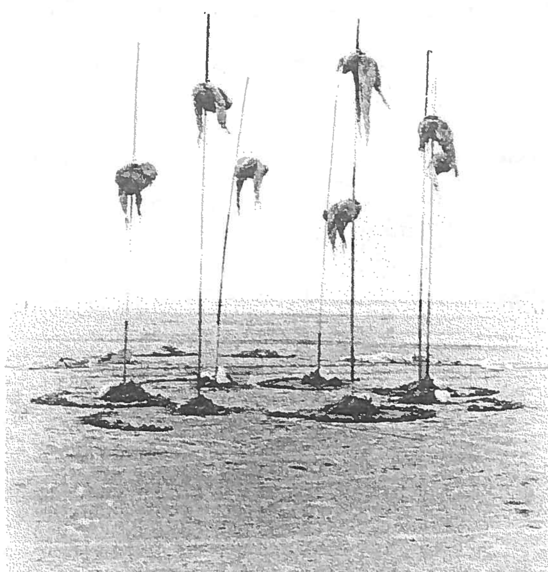

De "natuur en haar locaties" is niettegenstaande het Noordelijke klimaat een belangrijk element en laatste hoofdstuk. De stranden zijn een dankbare inspiratiebron. G. Smid vertelt:

"Trajekt Tejater wordt in 1984 opgericht door Wiepke Poldervaart. Het is poppentheater dat zich heeft ontwikkeld tot een heel eigen vorm van beeldend theater, waarbij vormgeving en inhoud niet van elkaar te scheiden zijn. Wiepke creëert vreemde wezens die zich in een heel ingetogen en geconcentreerde speelstijl bewegen in een eigen wereld.

Na 1988 maakt zij met haar medewerkers 'Geep Geep Geep', 'Sughty' en 'Windhuisjes', waarin de locatie een belangrijke rol speelt.

De vormgeving van de produkties is opvallend. Elk onderdeel is met grote precisie uitgevoerd".

Wat je niet kunt horen bij deze foto is het geluid van de zee, je voelt ook niet het bewegen van de wind... of minder plezierig de eventueel gietende regen. Zulke voorziene en onvoorziene elementen maken het spektakel tot een ongewone belevenis, er gaat een spanning van uit die je moeilijk terug vindt op de rode theaterstoel voor de Italiaanse scene.

Deze brochure is boeiend omdat de aangeboden waaier van voorbeelden een inzicht geeft in de ruimtelijke betekenis van dit soort theatervormen.

Rose WERCKX

(1) "Le Monde de Paul Willems"
P. Edmond - H. Ronse - F. van de Kerckhove

(2) "Spelen met ruimte", drs. Gioia Smid
uitgave: Theaterinstituut Nederland, Herengracht 168, 1016 BP. A'dam

IN MEMORIAM

JEAN-LOUIS BARRAULT

Eind januari, tussen Sarajevo en de staatsproblemen staat er een kort bericht in de krant: "Frankrijk verliest legendarische teatermaker! Akteur, mimespeler en regisseur Jean-Louis Barrault is op 83-jarige ouderdom overleden". Als hommage, een korte tekst, door hemzelf geschreven naar aanleiding van zijn regie voor "De kersentuin" Tsjechov (1954):

"La Cerisaie prend tout d'abord naissance dans le SILENCE. C'est, en quelque sorte, une vaste pantomime qui se déroule pendant deux heures, ornée de temps en temps, sous la forme d'une tirade, d'un véritable poème, comme on accroche au long d'un collier uniforme ici et là un beau bijou.
Le reste? Une monture discrète de courtes répliques qui sertissent ce silence rare.
La Cerisaie s'écoule lentement comme la vie. C'est une source qui, toute fine, bruit comme une âme. Peu de pièces nous donnent cette impression 'physique' du temps qui passe.
C'est que, partant aussi fondamentalement du silence, elle reproduit exceptionnellement le PRESENT. Or le théâtre est l'art même du présent.
C'est du théâtre essentiel".

YVES NAVARRE

"De Franse schrijver Yves Navarre (53) is op 26 januari '94 dood aangetroffen in zijn woning in Parijs. De auteur liet een afscheidsbrief achter, wat zou kunnen wijzen op zelfmoord".
Navarre schreef al op zeer jeugdige leeftijd romans, toneelstukken en gedichten. Om den brode werd hij publiciteitsontwerper-redacteur.
Zijn productiviteit als toneelauteur is indrukwekkend, een greep uit enkele titels: Il pleut, Si on tuait papa-maman, Freaks Society, Le Butoir, Les Valises...
Voor "Le jardin d'acclimatation" (1980), die over zijn eigen homoseksualiteit ging, kreeg hij de prestigieuze Goncourtprijs. In datzelfde jaar bracht het Ensemble Bent "Lucienne de Carpentras" en "La guerre des piscines".
Navarre kreeg voor zijn gehele oeuvre in 1992 de prijs van de Académie Française.
Regisseur Arnold Willems schreef in 1980: "Yves Navarre blinkt uit door rake dialogen en krasse situaties: het buitenissige wordt zinnig, het ongewone boeiende gewenning. Zijn stijl en vindingrijkheid bannen elke toneelluiheid: hij nodigt het publiek uit tot het overschrijden van de grens van het reeds beleefde".

DEREK JARMAN

De voorspelde dood van Jarman kwam toch nog onverwacht, 20 februari '94. Onlangs was hij nog te gast bij de première van "Modern Nature", een monoloog waarin het teatergezelschap "De Parade" zijn dagboeken voor het toneel bewerkte. Het was een subtiel verhaal over ziekte, kunst en de liefde voor tuinieren gebracht door Kris Cuppens.

Bij een prachtige fotoreeks rond Jarman's leefwereld van H. Sooley stond deze tekst:

"Ik ontdekte dat de tuinier graaft in een andere tijd, zonder verleden of toekomst, begin of einde. Een tijd die de dag niet opsplitst in spitsuren en lunchpauzes. Als je de tuin in wandelt kom je in die tijd terecht. Het moment waarop dat gebeurt kun je je nooit herinneren. Ik heb in mijn tuin in Dungeness de verveling teruggevonden. Ik zou de trein kunnen nemen naar Londen - de boekwinkels, tee bij Bertaux, een avond in een bar, een wandeling op de Heath. Gewoon een taxi tot Ashford en vandaar de trein naar Londen. Ik zou dat kunnen doen maar ik weiger. Want hier heb ik de verveling weer ontdekt, waar je 'Wat nu?' met niets kunt beantwoorden."

IN MEMORIAM

